

Η ΜΕΤΑΝΟΙΑ ΤΟΥ ΖΑΚΧΑΙΟΥ (Λουκ. 19, 1 - 10)

†ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ ΜΕΛΕΤΙΟΥ

(Διασκευή ομιλίας στην Φιλιππιάδα, στις 25/1/2004)

1. Ελάτε παιδιά μου

Ένας από τους μεγαλύτερους συγγραφείς στον κόσμο είναι ο Θεόδωρος Ντοστογιέφσκι. Ρώσος, ορθόδοξος χριστιανός. Θα μπορούσαμε να πούμε, ότι μετέφερε στα βιβλία του περίπου όλη την ορθόδοξη πίστη, γιατί πόνεσε πολύ για την απόκτησή της.

Έζησε τον περασμένο αιώνα. Στην αρχή ήταν άθεος και καταφρονητής των πάντων. Έπεσε σε πολλά λάθη. Κάποια φορά τον έπιασαν και τον έκλεισαν στη φυλακή. Εκεί, ο Θεόδωρος Ντοστογιέφσκι έμαθε να διαβάσει το Ευαγγέλιο. Και κατάλαβε τι διαφορά υπάρχει ανάμεσα στα βιβλία της αθείας ή της ψευτοφιλοσοφίας των ανθρώπων και εις την σοφίαν την άνωθεν. Την σοφία του Θεού. Και από τότε έγινε βαθύς και συνειδητός χριστιανός.

Σ' ένα βιβλίο του λοιπόν, «Έγκλημα και τιμωρία», μιλάει για ένα ταλαίπωρο άνθρωπο που είχε καταντήσει να έχει μοναδική του χαρά και απόλαυση στη ζωή -επειδή ήταν εσωτερικά κούφιος- μόνο το κρασί.

Κάποια φορά αυτός ο μεθύστακας, ο Μαρμελάντωφ, ήλθε σε πνευματική κατάνυξη και είπε τα εξής λόγια: (του Ντοστογιέφσκι λόγια φυσικά): «Θα έπρεπε κάθε άνθρωπος, κάπου να μπορεί να ακουμπήσει. (Το έλεγε με πόνο, γιατί αυτός ο άνθρωπος, ο Μαρμελάντωφ, δεν είχε να ακουμπήσει πουθενά). Αλλά θα ρθει καιρός που κάθε ένας, κάπου θα μπορέσει να ακουμπήσει το κεφάλι του. Έτσι έπρεπε να είναι και τώρα. Έπρεπε και τώρα, κάθε άνθρωπος κάπου να μπορούσε να ακουμπάει, κάπου να βρίσκει λίγη συμπόνια και παρηγοριά». Και συνεχίζει:

«Συμπόνια σε μας, θα δείξει Εκείνος που έχει για όλους συμπόνια. Εκείνος που θα μας κρίνει όλους, και τους καλούς και τους κακούς. Και όταν πια θα έχει τελειώσει με όλους τους άλλους, θα ασχοληθεί και με μας. Θα μας πει: «Ελάτε και σεις παληομεθύστακες. Ελάτε και σεις φτωχά μου πλασματάκια». Τότε εμείς θα πάρουμε τον δρόμο προς το μέρος Του. Να πάμε κοντά Του χωρίς ντροπή. Αλλά τότε θα ξεσηκωθούν οι σοφοί και οι συνετοί και οι καλοί άνθρωποι του κόσμου τούτου και θα φωνάξουν:

-Κύριε, τι τους θέλεις αυτούς; Άφησέ τους.

Μα ο Χριστός δεν θα μας αφήσει. Θα τους πει:

-Ναι, σοφοί και συνετοί, ναι, καλοί άνθρωποι του κόσμου. Θα τους πάρω και αυτούς κοντά μου. Γιατί είναι δικοί μου. Πλάσματά μου. Και ποτέ, κανένας τους, δεν είχε τον εαυτό του για τίποτε.

Θα απλώσει τα χέρια του σε μας, να μας δεχθεί.

Και θα μας ξαναπεί:

-Ελάτε παιδιά μου. Ελάτε. Και εμείς θα πέσουμε κάτω και θα τον προσκυνήσουμε. Η καρδιά μας, θα γεμίσει τότε με χαρά και με φως».

2. Μπορώ να ελπίζω;

Ακούσαμε σήμερα στο Ευαγγέλιο, για ένα πάμπλουτο άνθρωπο με μεγάλο κοινωνικό αξίωμα, τον Ζακχαίο. Ήταν διευθυντής της Εφορίας. Τότε όλα αυτά τα αξιώματα, είχαν ασυδοσία. Αν σήμερα μιλάμε για διαπλοκή, τότε ήταν που ήταν το κακό, γιατί κανένας δεν μπορούσε να ελέγξει κανέναν. Και οι μεγάλοι αξιωματούχοι έκαναν τερατώδεις αδικίες. Αλλά ένας πάμπλουτος, με μεγάλο αξίωμα, που όλοι τον φοβούνται και μπορεί να κάνει ό,τι θέλει, τι σχέση έχει με το φτωχαδάκι του Ντοστογιέφσκι; Που όχι μόνο δεν είχε να φάει αλλά και ήταν εσωτερικά κούφιος; Χωρίς περιεχόμενο;

Γιατί το θυμηθήκαμε; Γιατί ο Ζακχαίος, πάμπλουτος και ισχυρός και ο Μαρμελάντωφ, φτωχός και μέθυσος, είχαν ένα κοινό σημείο: Έψαχναν και οι δυο να βρουν μια ακρούλα στον ουρανό. Για να αισθανθούν λίγο αλλιώς από την κατάσταση που ζούσαν.

Ο ένας από την φτώχεια και την ταλαιπωρία.

Ο άλλος από το ότι τα είχε όλα, αλλά με ένα τρόπο που του πλάκωνε την συνείδηση. Και τον έκανε, να μην αισθάνεται χαρά και ειρήνη.

Ένα κομματάκι γης πατάμε εδώ, μα θα θέλαμε να πατήσουμε ένα κομματάκι ουρανό, να βρούμε ένα κομματάκι ελπίδα ότι αυτά τα πράγματα που κάνουν μαύρη τη ζωή μας, κάπως θα αλλάξουν.

Έμαθε ο Ζακχαίος ότι περνούσε ο Χριστός από την Ιεριχώ, και έτρεξε να τον

δει. Γιατί; Για να καταλάβει από το παρουσιαστικό του, αν μπορεί να ελπίζει ότι θα τον οδηγήσει αυτός ο διδάσκαλος του λόγου τού Θεού, να βρει ένα κομματάκι, όχι στη γη αλλά στον ουρανό.

Μα ήταν κοντός και φοβήθηκε ότι δεν θα μπορέσει να τον δει. Ανέβηκε λοιπόν πάνω σε μια συκομουριά, ένα δένδρο στο δρόμο, και τέντωσε τα μάτια του να δει τον Χριστό. Να λύσει το αίνιγμά του: «Μπορώ να ελπίζω; Μπορεί να μου προσφέρει κάτι διαφορετικό από αυτά με τα οποία έχω γεμίσει τις τσέπες μου και τις τράπεζές μου;».

Και τι έγινε τότε; Πέρασε ο Χριστός από κάτω και πριν προλάβει ο Ζακχαίος να τον δει, τον είδε ο παντογνώστης και του είπε:

-Ζακχαίε κατέβα. Σήμερα θα μείνω στο σπίτι σου. Κατέβηκε ο Ζακχαίος και τον υποδέχθηκε γεμάτος χαρά. Και μαζεύτηκαν γύρω του ένα σωρό από το σινάφι του. Ανάμεσα σ' αυτούς τους ανθρώπους, του χρήματος, της καταφρόνησης, της αθείας, που πίστευαν ότι αξία η ζωή έχει μόνο όταν έχεις, τρως, πίνεις και γλεντάς, ανάμεσα σ' αυτούς, στάθηκε ο Ζακχαίος και είπε στον Χριστό:

-Κύριε, τα ημίση των υπαρχόντων μοι, δίδωμι πτωχοίς. Από αυτά πού απόκτησα, τα μισά τα δίνω στους φτωχούς. Και από τα άλλα μισά, όποιον συκοφάντησα, όποιον τον αδίκησα, θα ρθει εδώ και θα του δώσω τετραπλάσια.

Ακούοντας τα λόγια αυτά ο Χριστός είπε: «Σήμερα, σωτηρία τω οίκω τούτω εγένετο καθότι και αυτός υιός Αβραάμ εστιν». Σήμερα ήρθε η σωτηρία σ' αυτό το σπίτι. Είναι υιός του Αβραάμ ο Ζακχαίος. Και εγώ ήλθα να τα μαζέψω τα παιδιά του Αβραάμ. Εκείνα που θέλουν να ρθούνε κοντά μου.

3. Μη μένουμε στην ρηχότητα των σκέψεών μας

Αυτή είναι με απλά λόγια η ιστορία του Ζακχαίου. Μπορεί κανείς να την περάσει εύκολα. Χωρίς να κάνει κάποια βαθύτερη σκέψη, και να πει:

-Τι όμορφο περιστατικό... Μέσα στη ζωή του Χριστού, να μετανοιώσει και ένας τέτοιος πλούσιος.

Αλλά ας μπούμε στο βάθος των πραγμάτων, για να σπρώξουμε τον εαυτό μας, από την ρηχότητα σκέψεων, συναισθημάτων και αποφάσεων στα πιο βαθιά. Για να πάρουμε κάτι το ουσιωδέστερο από τον Χριστό. Που συμβαίνει να Τον συναντάμε, χωρίς να ωφελούμεθα από τον λόγο Του. Να Τον ακούμε χωρίς να

Τον κατανοούμε.

Τι σημαίνει το: «Σήμερα, σωτηρία τω οίκω τούτω εγένετο;».

Ο Χριστός, έμπαινε σε πολλά σπίτια, που δεν κράταγαν απολύτως τίποτε από όσα έβλεπαν και άκουγαν από αυτόν. Όταν όμως μπήκε στο σπίτι του Ζακχαίου, ο Ζακχαίος δεν τον έβαλε στην πολυθρόνα, αλλά στην καρδιά του. Μπαίνοντας ο Χριστός στο σπίτι του Ζακχαίου κατέβηκε ο ουρανός, στην καρδιά του Ζακχαίου. Από πού το καταλαβαίνουμε; Όταν ένας άνθρωπος, σε όλη του τη ζωή κυνηγάει το χρήμα, την καλοπέραση και πιστεύει ότι η χαρά και η ευτυχία είναι εδώ σε αυτό τον κόσμο, το φρόνημα αυτό του γίνεται δευτέρα φύση. Του γίνεται η «καρδιά» του, η νοοτροπία του, τα συναισθήματά του, η χαρά του.

Και όλα αυτά, δεν φεύγουν εύκολα.

Γι' αυτό βλέπουμε ανθρώπους, στην παραμονή του θανάτου τους, να το ξέρουν ότι φεύγουν και να μην αλλάζουν σε τίποτε. Γιατί; Γιατί έχει μολυνθεί από την αμαρτία και η σκέψη και η καρδιά και το σώμα και τα συναισθήματα. Ολόκληρος ο άνθρωπος. Γι' αυτό μας λέει το Ευαγγέλιο: Μπήκε ο Χριστός όχι απλά στο σπίτι του Ζακχαίου, αλλά στην καρδιά του, στον κόσμο του μέσα μπήκε. Και τι τον έκανε; Από σταύλο, Ουρανό!

Όπως τότε, που γεννήθηκε ο Χριστός στο σπήλαιο, από την αγία Παρθένο έκανε το σπήλαιο, ουρανό. Και την Παρθένο, θρόνο του και Παράδεισο.

Έτσι έγινε και η ψυχή, ο εσωτερικός κόσμος του Ζακχαίου, από την στιγμή που έβαλε τον Χριστό όχι στο σαλόνι του, αλλά στην καρδιά του. Και εκείνα που μέχρι τότε τα αγαπούσε, αφού μπήκε ο Χριστός στην καρδιά του, κατάλαβε ότι «δεν είναι προτεραιότητα».

Ποιά ήταν η λάθος τοποθέτηση;

- Του φτωχού Μαρμελάντωφ, ήταν ότι μπορούσε μέσα στην τόση δυστυχία που είχε, να χαρεί λίγο με το κρασί.
- Του Ζακχαίου, ότι έβαλε στόχο του να πλουτήσει, για να φάει, να πιεί, να γλεντήσει, να βρει χαρά.

Πάμπλουτος ο ένας. Φτωχαδάκι ο άλλος. Αλλά τα ίδια μυαλά.

Μόνο αν μπει ο Χριστός στην καρδιά μας και καταλάβουμε ότι η προτεραιότητα είναι ο Θεός, ο σωτήρας Χριστός, η αιώνια ζωή και η ψυχή, μόνο τότε μπορούμε να παραμερίσουμε τα επίγεια (πράγματα και φρονήματα) από τη ζωή μας. Διαφορετικά, η συνάντηση μας με τον Χριστό, με τον λόγο

Του, με την χάρη Του και το έλεός Του δεν θα είναι παρά μια μικρή λεπτομέρεια στη ζωή μας. Η οποία στο τέλος θα καταντήσει ένα επεισοδιάκι που μια μέρα θα λησμονηθεί.

Από τον Ζακχαίο μέχρι σήμερα πέρασαν 20 αιώνες. Σε μας ο Ζακχαίος τι έχει να πει; «Ιησούς Χριστός χθες και σήμερα ο αυτός και εις τους αιώνας». Εμείς αλλάζουμε. Ο Χριστός δεν αλλάζει.

Και είναι αθλιότητα, να αλλάζουμε μόνο σε ηλικία, να αλλάζουμε μόνο από την αρρώστια στην υγεία και από την υγεία στην αρρώστια και να αλλάζουμε μόνο ρούχα και εμφάνιση.

«Ιησούς Χριστός χθες και σήμερα ο αυτός». Και τότε πηγή ζωής και σήμερα πηγή ζωής. Τότε, με την κατά σάρκα παρουσία Του, ψηλαφητός. Σήμερα, παρών με τον λόγο Του στο ευαγγέλιο, στην Εκκλησία, στο κήρυγμα. Και κατά σάρκα παρών και αισθητώς στην Θεία Κοινωνία.

Μακάριος ο άνθρωπος ο οποίος αναζητεί τον Χριστό, όπως έψαχνε να τον βρει ο Ζακχαίος, για να τον βάλει στην καρδιά του.

Μακάριος ο άνθρωπος που διαβάζει τον λόγο του Θεού και προσπαθεί να τον ρουφήξει. Για να τον κάνει κριτήριο στη ζωή του. Να τον κάνει γραμμή και πρόγραμμα που πρέπει να ακολουθήσει για να ορθοποδήσει πνευματικά.

Μόνο έτσι, με την παρουσία του λόγου του Θεού μέσα στην καρδιά μας, αλλάζουν οι προτεραιότητές μας. Και μετατοπίζονται από το σώμα και την σάρκα στον Χριστό και στην αιώνια ζωή. Αμήν.-